

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 120.— POJEDINI BROJ 10 PARA.— OGLASI PO ČJENIKU.
PLATIVO I U TUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, subota 5. lipnja 1915.

BR. 100. (330.)

Nakon gubitka Przemysla Rusi uzmiču na Lavov.

- Rumunjska proti Italiji. -

Nakon zauzeća Przemysla.

Napredovanje prema Lavovu.

BEČ, 4. lipnja. Službeno se saopćuje:

U toku dana bio je Przemysl očišćen od neprijatelja, koji je uzmaknuo u pravcu prema istoku te kuša da se na visovima jugo-zapadno od Medyke sa svojim stražnjim četama odupre.

Međutim je armadi generala Böhnu-Ermolli pošlo za rukom da sa južne strane amo provali ruski obranbeni položaj i da se potisne napred u pravcu prema Mosciski, od kojega su mjesta naše čete sada daleko samo malo kilometara.

U ovim bojovima mnoštvo Rusa bilo je zarobljeno.

I napadaj armade generala Linsingena imao je novi uspjeh. Rusi su od jutros rano pred ovom armadom u potpunom uzroku.

Nalini Prutha, pod utjecajem događaja zbivših sa na Sanu i na gornjem Dnjestru, razvili su se novi bojevi. Gdje god je neprijatelj pokušao napadati, svugdje je bio odbiven uz jake gubitke, te je 900 protivnika bilo zarobljeno.

Inače je položaj na donjem Sanu i u Poljskoj nepromijenjen. BERLIN, 4. lipnja. Službeno se saopćuje:

Naše čete domogle su se, nakon borbe, mjesta istočno od Przemysla i sjevero-istočno priključne linije Bolestrazyce-Torki-Pozdiac-Starzava.

Plijen iz pada Przemysla još nije ustanovljen.

Iz iskaza zarobljenih Rusa proizlazi, da su Rusi u noći od 2. na 3. ov. mj. bili upričili proti čitavoj fronti armade vojvode Mackensena općenitu navalu, koja se je pak odmah u svom zametku potpuno izjalovila.

Njemačke čete osvojile na juriš visove s obe strane

Nyslatycze, 22 kilometra istočno od Przemysla.

Armada generala Linsingena počima da prelazi donji tijek rijeke Stryj, sjeveroistočno od istimenog grada.

Rumunjska proti Rusiji?

„P. Naplo“ javlja iz Bukarešta: „Moldava“ piše: U zadnje je vrijeme položaj ententnih vlasti postao kritičnim. Rusi su iza golemog poraza u Galiciji sklonuli Italiju, da stavi na kocku svoje poštenje, svoju vojsku i financije. Naša eventualna intervencija stavila bi na kocku našu eksistenciju, a da uz to ne bismo mogli spasiti one, koji su se dali na tu pustolovinu. Teško bi se moglo pretpostaviti, da Rumunjska i Bugarska ne će zauzeti stanovišta protiv entente. Rumunjska ne može dokono da gleda velike događaje. Njena će vojska zajedno sa četama centralnih vlasti provaliti u Rusiju, da doprinese potpunom porazu Rusa.

Bugarska i Rumunjska.

„Times“ javlja iz Bukarešta: Radoslavov povratio se nakon dulje konferencije s Bratianu-om u Sofiju. Rezultat konferencije moglo bi biti poboljšanje odnosa između Bugarske i Rumunjske, koje bi bilo zapečaćeno teritorijalnim odstupom, Sporazum Rumunjske i Bugarske mogao bi biti jezgrom balkanskog saveza. Obje države imale bi prema tomu važnu ulogu kod predstojećih događaja na Balkanu.

Rat proti Italiji.

BEČ, 4. lipnja. Službeno se saopćuje:

Na tirolskom pograničnom prostoru nema nikakvog bitnog događaja.

Istočno od sedla brda Kreuz naše čete zauzele su dva vrha, koje su Talijani bili privremeno jako zaposjeli.

Na granici koruškoj topovska borba mjestimice još traje.

U Primorju vodi se borba u prostoru Karfreita.

Sa talijanskog ratišta.

Vojnički suradnik „Pester Lloyd“ a piše: Godine 1866. odstupila je naša monarhija, i ako je, kako je poznato, porazila talijansku vojsku kod Custozze, a talijansku mornaricu kod Visa, Italiji čitavu Veneciju. Naša današnja jugo-zapadna granica teče da-

nas prema tomu onako, kako je prigodom sklapanja bečkoga mira utvrđena. Golemi dobitak područja nije tada sprječavao Italiju, da se kod ustanovljivanja granice okoristi i stratejskim prednostima. To se dogodilo primjerice na području jugo-zapadno od Trienta. Uzmemo li generalnu kartu u ruke, to se iz ove jasno vidi, kako su ondje po Talijane naročito na dva mjesta povoljne mogućnosti provale. Od Arsiera vodi jedan uzpon s jedne strane sjevero-zapadno na Monte-Campolon, što se nalazi na talijanskom terenu, koji sa svojom visinom od 1855 metara dominira nad tamošnjim našim pograničnim odsječkom protiv Folgarije, a s druge se strane drže prema takodjer talijanskom Monte Verena (2019 metara), koji također nadvisuje naše pogranično područje (kod Vezzene). Na drugim je mjestima Talijanima prodiranje veoma otežano. Dolina Astico, koja južno siječe plateau Lavarone, stavlja protivniku gotovo nepremostive zaprieke, a jednako i dolina Terragno, koja zaustavlja prodiranje s juga prema plateau-u Folgarije. Ali kako je rečeno, preko kose Campolona i od Monte Verene Talijanima nije teško prikučiti se našim obranbenim pozicijama, koje valja tražiti južno od linije Folgarie-Lavarone-Vezzene. S ovih dviju točaka mogli bi Talijani otvoriti vatru protiv naših pograničnih utvrda na visoravan Folgarie i Lavarone. Ali te su uivrdre tako jake, da čine iluzornim svako daljnje prodiranje neprijatelja na ovom našem odsječku.

I s Pieve de Cadore prodrli su neprijateljski odjeli nekoliko kilometara preko naše granice i to do Cortine d'Ampezzo, gdje ih je naše topništvo natjeralo u bjez. Talijanski rat traje već jednu nedjelju, a neprijateljska ofenziva još se i ne osjeća. Nakon prekjučer pretprjelog teškog fiaska nije već jučer imao neprijatelj nimalo volje, da opetuje svoje navale na područje sjeverno od Gorice. Dalje na jug pokušali su Talijani, dolazeći od Cervignana, da zapadno od Tržica predju Soču, gdje je dostojala vatra naših patrolja, da neprijateljski prelaz spriječ. Talijani se očitom moraju istom priviknuti ratu!

Kralj Petar talijanskom kralju.

„Agence Havas“ javlja iz Niša: Odgovarajući na brzojavku talijanskoga kralja odaslao je kralj Petar ovaj brzojav: Poput svih Srba i ja pozdravljam s najvećom radošću nastup Italije u boj protiv našeg zajedničkog neprijatelja. Vaše Veličanstvo ovjenčat će se slavom, jer se sa svojim saveznicima bori za pravo i pravdu u Evropi (!)

Gubitci „Novare“.

„N. F. P.“ donosi izkaz onih, koji su pali od posade našeg ratnog broda „Novare“: Linijski poručnik Milan pl. Peršić od Köstenheima, mornari prvog razreda Rudolf Barek i Antun Szémere, grijač prvog razreda Krsto Mažunović i pričuvni mornar drugog razreda Miroslav Dobias, kao i mornar trećeg razreda Dragutin Pfingst. Potonji je podlegao zadobivenoj rani. Svečani pogreb žrtava bio je dne 26. svibnja u Puli.

Iz broja tih junačkih žrtava jasno se razabire, da su oštećenja, što ih je „Novara“ zadobila vatrom talijanskih baterija vrlo neznačajna.

Ozbiljne poteškoće Italije.

Baselski „Bund“ javlja iz Lugana o podignuću talijanske vojske: iako je talijansko vojno vodstvo već davno prije navješćajata rata poduzelo sve mjere za brzu provedbu mobilizacije, ipak očito nije učilo svih poteškoća. Ove su poteškoće izbile na površinu tek iza navješćajata rata. Radi se o neprikladnosti i željezničkom prometu, koje pobudjuju na ozbiljno razmišljanje.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 4. lipnja. Službeno se saopćuje: Dvorac i mjesto Hooge, istočno od Yperna, bili su od nas na juriš osvojeni. Engleski protunapadaji bili su kravano odbiveni.

Istočno od Givenchy u naš položaj prodrle engleske čete bile su opet iz njega izbačene uz teške gubitke. Tvornica sladora Souchez bila je od nas zaposjednuta.

Jaki neprijateljski napadaj kod Neuville razbio se u artiljerijskoj našoj vatri. Južno od Neuville u toku su borbe prsa o prsa.

U šumi Priester nama je pošlo za rukom da se opet domognemo najvećeg dijela izgubljenih naših šančeva.

U Rusiji.

BERLIN, 4. lipnja. Službeno se saopćuje:

Ruski odjeli iz mjesta Lenen i Schreuden, koja se nalaze istočno od Libau, bili su iztrijebljeni.

Neprijateljski napadaji na Dubisi izjalovili su se.

Gradjanstvo ispraznilo Sarajevo.

Osječka „Drau“ donosi proglas sarajevskog načelnika Fehima ef. Čurčića na stanovništvo grada u kojem

se među ostalim veli: Zemaljski glavni grad jest tvrđava, u kojoj vrijede propisi koji postoje za utvrđena mjesta za vrijeme rata. Ispunjenje ovih propisa spada među najglavnije uvjete, da tvrđava može uspješno ispuniti svoj viši zadatak. Za to se mora tvrđavno područje u cijelosti izručiti vojnoj uporabi, te civilno pučanstvo, koje je samo na smetnju vojnim operacijama, a ujedno troški obrabe zalihe, imade uslijed ovih viših vojnih obzira ostaviti pravovremeno tvrđavu. Ovim putem valjalo je poći i u Sarajevo, pa je zapovjedajući general za Bosnu i Hercegovinu i zemaljski poglavica odredio, da se ima obaviti evakuacija ove tvrđave i odstraniti velik dio civilnog pučanstva te sve obitelji činovnika. Patriotično se građanstvo sarajevskog poziva, da se ovoj odredbi odmah pokori i dragovoljno ostavi tvrđavno područje, pa da tinfle olakša provedenje evakuacije.

Od nekoliko dana došao je u Zagreb znan broj stanovnika grada Sarajeva, koji su odsjeli po ondješnjim svratištima i po privatnim kućama. Ovaj dolazak sarajevskog stanovništva u vezi je s odredbom o evakuaciji sarajevske tvrđave.

Posiljke naboja na „Lusitaniji“.

Prema američkim vijestima priznaje predstojnik putničkog odjela „Cunard Line“ Winter da je na „Lusitaniji“ bilo naboja za puške i praznih šrapnela, koji su se u Englezkoj imali napuniti. Kemičar Brown izjavio je, da je na „Lusitaniji“ bio i klorov preparat za punjenje plinskih bombi, uslijed čega se i razvio toliki dim kod eksplozije.

ŠIBENIK, 5. lipnja.

Gospodarstvo.

„Sufid“

Dioničko društvo za iskorišćivanje vodenih snaga u Dalmaciji (Sufid) imalo je nedavno glavnu godišnju sjednicu u Trstu. Bijaše zastupane 33.843 dionice. Iz izvještaja se razabire, da je i ovo društvo bilo smetano u svom djelovanju ratnim događajima, te je proizvodnja članica bilo vrlo ograničeno. Bilanca prikazuje ipak dobitak od 123.866,84 K.

Porast uložaka u Austriji.

Kod velikih štedionica u Austriji konstatira se od potonjeg vremena neprekidni porast uložaka. Kod Poštanske štedionice u Beču uplaćeno je u travnju za 2.3 milijuna kruna više, nego što je isplaćeno, a kod Prve austrijske štedionice uplaćeno je preko 8 milijuna kruna više, te je stanje uložaka koncem mjeseca iznosilo 547.26 milijuna kruna. Kod njemačkih štedionica u sjevernoj Češkoj uplaćeno je približno za 4 milijuna kruna više, nego što je isplaćeno.

Domaće vijesti.

Ministar vanjskih posala i namjesnik Dalmacije o Dalmaciji, Barun Burian u „Crvenoj Knjizi“ govori o čisto slavenskom karakteru Dalmacije;

Hrvatski sabor; prama vijestima novinskih, imao bi se sastati dne 14. ov. mj. Predsjedat će prvi podpredsjednik dr. Magdić.

Intervencija bana glede zabrane hrvatskog barjaka na Rijeci. Ban barun Skerlec intervenirao je radi postupka riječke policije, glede zabrane vijanja hrvatskog barjaka na Rijeci te je zagarantirano, da će se hrvatska zastava unapred nesmetano vijati.

Iz Kijeva primamo: mmp. o. fra Lugi Plepel darovao je upravi pučke škole u Kijevu kruna 10—, za konac, za pletenje bježava vojnicima, na čemu uprava škole najsrdačnije zahvaljuje.

Sa Murtera pišu nam: Kod nas maslina nepokazuje nijednog cvjeta, da bi iz njega proizlazio plod. U polju između Murtera i Betine žitja talasaju se kô more. Buba je jedva povratio sjeme. Krumpir izgleda dosad lijepo. I vinogradi izgledaju dosad lijepo, ali se je bojaži peronosperae, a gatice nema, ni radnih ruku nema, jer sve što je muškog otišlo u pirnom ruhu da brani kralja i ognjište.

Predbrojnicima na znanje. Obzirom na obustavu poštanskog prometa bitl smo za dotična mjesta obustavili šiljanje lista. Od ponedjeljka opet ćemo slati svima, pošto ima izgleda, da će poštanski saobraćaj biti, barem djelomično, uzpostavljen.

Grad i okolica.

Odruču se hrvatske zastave. Opetovano smo upozorili Hrvate, da hrvatsku zastavu ne zamjenjuju nikakvom drugom, već da viju u svakoj prigodi hrvatski barjak kao vanjski znak značaja ove zemlje, koja je, i po pozitivnim temeljnim zakonima, čest hrvatske države. Hrvatska zastava je i utjelovljeni simbol lojalnosti, pa zato njeno zapostavljenje, pogotovo odricanje od nje, sa strane Hrvata pokazuje ili izdaju ili pu-zavost.

Ovo vrijedi nesamo za Šibenik nego i za čitavo ovo naše hrvatsko primorje od Špiča do Tržića. Ako se kako neke nove javljaju, nalazi, kao na Sutivnu na Braču, čak i društava koja u ovom času zatajuju hrvatski karakter ove zemlje, onda se takovo malodušje ima najstrože žigosati.

Danas, i u svakoj eventualnosti, mi moramo pred licem čitave Evrope manifestirati, da je ovo hrvatska zemlja, hrvatski narod, da je ovo Hrvatska.

Da pak u ovome pitanju ne bude nikakve dvojbe, mi ćemo odsad unapred donositi imena onih Hrvata, na kojoj stranci pripadali, koji se budu sramili vijati hrvatski barjak ili sagove u hrvatskim bojama. A čini

ćemo to bez ikakva obzira, da žigošemo malodušje, kukavičluk i pu-zavost radi štetnih posljedica po hrvatstvo Dalmacije.

Oglas Najlječaja.

Ovo Općinsko Upraviteljstvo otvara natječaj na mjesto općinske primajle za ovu Općinu, sa sjedištem u Skradinu, uz platu od godišnjih Kr. 360 naplativih od ove Općinske blagajne u jednakim tromjesečnim posticipiranim obrocima.

Dužnost je primajle besplatno obaviti siromašne žene. Natjecatelje moraju podnijeti molbe ovom Općinskom Upraviteljstvu za općinsko vijeće najkasnije do dana 20. VII. 1915. molbi će se priložiti:

1. Dokaz o sposobnosti primajlstva.
2. Krštenicu.
3. Svjedočbu pripadnosti.
4. Svjedočbu o dosadašnjem službovanju.

Od Općinskog Upraviteljstva SKRADIN, 29. svibnja 1915.

Nataelnik:

Škubonja s. r.

Prisjednik:
Dražić s. r.

Ubožkom Domu poklonila je Uprava Općine Šibenske da počasti uspomenu blagopok. Irene Izaccaria, kruna 100. Odbor najljepše zahvaljuje.

Crvenom Križu, podružnici u Šibeniku, poklonili su: dr. Dujam Cace K 4.—, da počasti uspomenu blag. Kate Šupuk; tvrdka V. Inchiostri, dr. Dujam Cace i Silvij Levi po K 4.—, da počaste uspomenu pok. Ante Fulgosi.

Preminula je u 58. godini Kata Sunara rođ. Antunac, supruga Ive Sunare. Vječni joj pokoj!

Narukvica od srebra sa satom izgubljena je. Pošten nalaznik umoljava se da ju preda u upravu našega lista.

NAJNOVIJE VIJESTI

Prispjele u 4 sata po podne.

Veliko rusko ratno vijeće.

BASEL, 5 lipnja. „Baseler Nachrichten“ javljaju iz Petrograda:

Amo je zadnjih dana stiglo mnogo generala, bivših ministara i generalnih guvernera, koji su obično carevi savjetnici. Očekuje se veliko ratno vijeće.

VELIKA ZLATARIJA

GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Vjeluluka

ŠIBENIK.

Kupuje staro zlato i srebro uz najpovoljnije cijene.

Bakalara, ulja maslinovog, pirinča.

Sumpora i sumporača „Torpedo“ Streljaka „Vermorel“ i „Non plus ultra“ kukra u kockama (caklaša) sješenja djeteline uz snižene cijene prodaje

PIO TERZANOVIĆ u ŠIBENIKU

KRUMPIR

je upravo stigao.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. listopada 1913. sljedeće glavne pruge:

Trst-Metković A (poštanska)	Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5.— pos. p. povratak svake subote	6.30 pr. p.
Trst-Metković B (poštanska)	Polazak iz Trsta u četvrtak povratak svakog utorika	5.— pos. p. 6.30 pr. p.
Trst-Metković C (poštanska)	Polazak iz Trsta u subotu povratak u četvrtak	5.— pos. p. 6.30 pr. p.
Trst-Korčula (pštanska)	Polazak iz Trsta svake sriede povratak u ponedjeljak	5.— pos. p. 6.30 pr. p.
Trst-Šibenik (poštanska)	Polazak iz Trsta u petak povratak u sriedu	5.— pos. p. 6.— pr. p.
Trst-Makarska (trgovačka)	Polazak iz Trsta svaki utorak povratak svake nedjelje	6.— pos. p. 1.15 pos. p.
Trst-Vis (trgovačka)	Polazak iz Trsta u subotu Povratak svaki četvrtak	7.— pos. p. 7.15 pos. p.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao

Zastupstvo: Osjeđuravajućeg Društva „Herceg Bosna“

Zastupstvo i skladište za Šibenik i okolicu sljedeći ugl. Tvrdka:

Michele Truden - Trst, Viktor Schmidt Fils - Beč, Braća Klein - Split, Miho Sez - Dubrovnik, Salvetti & Co. - Piran, J. Pipan & Co. - Trst, itd. itd.

Preuzimlje naručbe svakovrstnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz Tvorničku cijenu da se ne boji u-takmičie, brza izradba.

Razašilje 1000 komada Feldpost dopisnica za Kr. 6.

KNJIGOVEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE

TISKARE U ŠIBENIKU

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPADAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA I SOLIDNA.

Jadranska Banka

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica K 8.000.000. — Pričuva K 700.000. CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5

(Vlastita kuća).

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Spjel — Zadar.

Kuponi založnica Zemljišno veresijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plativi su kao i uvučene založnice unovčuju se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih njezinih podružnica.

Uložne knjžice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Ziro računi i tekuci računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenata, odrezaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vaglia, naputnice. — Predjmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srečke, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjeresije.

Pretnici (Safes) za čuvanje vrijednota u željičnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincama može držati svakovrsne vrijednosti.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM (Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBOVJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRKNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBČINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBOVJA

Da postigneš obilan prihod svoga rada na poljodjelskom polju morati češ pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40° Kalijevom soli ili kainitom
51-61° Kalciumcianamidom
16-21° Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži besplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zamaničima dijeli poučne knjžice o uporabi gnjojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cijenije od istoga.

Ova gnjojiva dobivaju se isključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpačavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. — Šibenik.

(brzojavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).